

Sygn. akt: III AUa 728/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn

SSO del. Beata Michalska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Sztuka

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Łodzi

sprawy **S. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt: VIII U 3826/12,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 728/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. S., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, 9 października 2012r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z 6 września 2012r., odmawiającej mu prawa do emerytury na podstawie art. 114 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na to, że po wydaniu wcześniejszej decyzji z 31 sierpnia 2011r. odmawiającej prawa do tego świadczenia, nie przedstawił nowych dowodów potwierdzających 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący się wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury. Wskazał, że nowym dokumentem potwierdzającym sporny okres pracy w szczególnych warunkach od 1 marca 1982r. do 31 października 2005r. na stanowisku kierownika oraz specjalisty wykonującego nadzór nad powierzoną mu jednostką jest zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 26 stycznia 2007r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca na 1 stycznia 1999r. udowodnił krótszy niż wymagany przez ustawodawcę staż pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat, 1 miesiąca oraz 25 dni.

Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 26 lutego 2013r. , w sprawie VIII U 3826/12, oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i prawne:

S. S., ur. (...), w okresie od 1 września 1964r. do 31 października 2005r. był zatrudniony w (...) w W., w tym od 1 stycznia 1968r. do 29 października 1972r. - na stanowisku telemontera oraz od 5 listopada 1974r. do 28 lutego 1982r. - na stanowisku instruktora technicznego wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w szczególnych warunkach przy montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych, wymienione w wykazie A, dziale VIII, poz. 20 , p.2 , stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 33 Ministra Łączności z 16 maja 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach łączności. Jak ustalił Sąd Okręgowy, w okresach zaliczonych przez pracodawcę do pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego od 1 lipca do 31 sierpnia 1967r. oraz od 16 października do 4 listopada 1974r. Nadto przebywał na zwolnieniu lekarskim : od 2 grudnia do 10 grudnia 1993r.; od 21 lipca do 17 grudnia 2004r.; od 31 sierpnia do 28 września 2005r. oraz od 27 do 31 października 2005r. Wskazany wyżej staż pracy w warunkach szczególnych wyniósł łącznie 12 lat, 1 miesiąc i 25 dni.

Wg ustaleń Sądu I instancji, od 1 marca 1984r. do 31 grudnia 1998r. wnioskodawca otrzymał angaż na stanowisko kierownika Oddziału (...) Sieciowych. Do obowiązków wnioskodawcy należało dbanie o Oddział (...) Nowych i stosowanie przepisów BHP. Wnioskodawca rozdzielał brygadom zadania i sprawował nadzór i kontrolę wykonywanych zadań. Oddział zajmował się naprawą linii kablowych. Wnioskodawca nadzorował pracę monterów i kablarzy, którzy zajmowali się naprawą i wymianą kabli. Nadzorowani pracownicy usuwali awarie i uszkodzenia kablowe, konserwowali sieć kablową, wykonywali linie napowierzchnie i podziemne, usuwali uszkodzenia. Praca monterów kabli odbywała się na zewnątrz oddziału w terenie. Jak ustalił Sąd Okręgowy, wnioskodawca nadzorował też pracowników biurowych i magazynowych oraz grupę pomiarową i pracowników zajmujących się rozliczaniem materiałowym, instruktorów technicznych. Pracownicy biurowi zajmowali się rozliczaniem pracy innych pracowników, w tym magazynierów, rozliczaniem materiałowym prac, kosztorysami , innymi pracami biurowymi. Grupa pomiarowa pracowała w terenie. Oprócz bezpośredniego nadzoru nad podległymi pracownikami , wnioskodawca wykonywał prace biurowe bądź dokonywał szkoleń pracowników: monterów i instruktorów technicznych oraz uczniów. Szkolenie monterów odbywało się wówczas , kiedy były wdrażane nowe technologie. Ubezpieczony zajmował się szkoleniem pracowników w zakresie bhp oraz wdrażaniem nowych technologii. Ubezpieczony brał także udział w naradach. Wg ustaleń Sądu I instancji, około 50 - 60 % czasu pracy zajmował wnioskodawcy nadzór nad pracą monterów kablowych. Było to do 5 godzin dziennie, a pozostały czas pracy ubezpieczony spędzał w biurze, gdzie rozliczał czas pracy pracowników, nadzorował obsługę biura, osoby rozliczające materiały czy szkolił uczniów. W ten sposób ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak ustalił Sąd Okręgowy, S. S. w tym okresie nie otrzymywał dodatku z tytułu świadczenia pracy w warunkach szczególnych do wynagrodzenia zasadniczego.

Po raz pierwszy S. S. złożył wniosek o emeryturę 7 lipca 2011r. Decyzją z 31 sierpnia 2011r. odmówiono mu świadczenia z uwagi na fakt, że na wymagany 15 – letni staż pracy wykonywanej w szczególnych warunkach udowodnił 12 lat, 1 miesiąca oraz 25 dni. Wnioskodawca nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy, posiada łącznie 34 lata, 1 miesiąc i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Sąd Okręgowy podkreślił w swoich ustaleniach, że pracodawca (...) w W. nadal istnieje i odmówił wnioskodawcy wystawienia świadectwa pracy w szczególnych warunkach za sporny okres od 1 marca 1982r. do 31 października 2005r. na stanowisku kierownika Oddziału, kierownika grupy oraz specjalisty, gdyż stanowiska te nie zostały wymienione w zał. nr 1 do zarządzenia nr 33 Ministra Łączności z 16 maja 1983r. Pracodawca wskazał, że powołany przez ubezpieczonego dział XIV, punkt 24 zał. nr 1 do cyt.zarządzenia może mieć zastosowanie jedynie w przypadku, gdy praca w tym charakterze jest wykonywana stale i bezpośrednio przy stanowiskach pracy wymienionych w wykazie. Zakład pracy wskazał, że akta osobowe, jak również załączone przez wnioskodawcę karty stanowisk pracy nie wskazują na taki charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w ww. okresie .

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie odmówił S. S. prawa do emerytury na skutek wniosku z 14 sierpnia 2012r. z uwagi na fakt, że ubezpieczony nie przedłożył

nowych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w innym niż dotychczas udokumentowanym okresie. W uzasadnieniu stanu prawnego Sąd Okręgowy powołał art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) , zgodnie z którym prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby interesowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Nadto zacytował art. 184 ust. 1 i art. 32 ust.1 ustawy emerytalnej, w myśl którego ubezpieczonym urodzonym po dniu grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz, okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Nadto przywołał § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz.43 z późn. zm.), wg którego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy w wymiarze co najmniej 15 lat. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, stawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ustęp 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca nie udowodnił , że w spornym okresie od 1 marca 1982r. do 31 grudnia 1998r. wykonywał prace w szczególnych warunkach przy kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno - technicznym na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane były prace polegające na montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zarówno z zeznań świadków, jak i samego wnioskodawcy oraz z dowodów w postaci dokumentów z akt osobowych, takich jak: świadectwo pracy w warunkach szczególnych oraz pisma (...) w W. z (...), wynika bezspornie, że w spornym okresie wnioskodawca wykonywał nie tylko obowiązki polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno - technicznym na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane były prace przy montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych, ale też wykonywał prace polegające na nadzorze pracowników, którzy zajmowali się biurowością i rozliczaniem materiałowym magazynierów. Nadzorował osoby zajmujące się kosztorysami oraz nadzorował instruktorów technicznych. Ubezpieczony zajmował się też wdrażaniem nowych technologii oraz szkoleniem pracowników w zakresie wdrażania nowych technologii oraz z zakresu BHP. Przeprowadzał szkolenia pracowników: monterów i instruktorów technicznych oraz szkolił uczniów. Nadto ubezpieczony brał udział w różnych naradach pracowniczych. Wymienione czynności zajmowały mu około 40 % czasu pracy, co S. S. sam przyznał w swych zeznaniach.

Sąd Okręgowy podkreślił, że mimo zaliczenia okresów zatrudnienia od 1 stycznia 1968r. do 29 października 1972r. oraz od 5 listopada 1974r. do 28 lutego 1982r. w (...) S.A. w W. do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, wnioskodawca nie spełnił jednego z wymaganych przez ustawodawcę warunków do uzyskania prawa do emerytury określonych na mocy art. 184 ustawy, to jest nie posiada wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach w ilości 15 lat. Z tych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie S. S., jako niezasadne.

W apelacji ubezpieczony zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez błędne uznanie, iż wnioskodawca nie wypełnił przesłanek uzyskania świadczenia emerytalnego z tytułu pracy wykonywanej

w szczególnych warunkach, co w konsekwencji doprowadziło do odmowy przyznania wnioskodawcy przedmiotowego świadczenia;

- naruszenie prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i przyjęcie, że praca nie była wykonywana w szczególnych warunkach, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego tj. zeznań świadków i wnioskodawcy wynika, iż praca była wykonywana w powyższych warunkach.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że jak wynikało z zeznań jego samego oraz świadków wykonywał on czynności nadzorczo-kontrolne w wydziale, w którym jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w rozporządzeniu. Jednocześnie, zgodnie z zakresem swoich obowiązków, wykonywał również inne czynności administracyjne, które niewątpliwie są ściśle związane z pracami podstawowymi. Narady pracownicze, sporządzanie dokumentacji kontrolnej, rozliczenia magazynowe zapewniające prawidłowe wyposażenie pracowników w narzędzia czy wreszcie szkolenia w zakresie wdrażania nowych technologii mieszczą się w zakresie obowiązków, które warunkują poprawne wykonywanie usług podstawowych. Argumentacja Sądu I Instancji jest w tej części nie tylko sprzeczna z racjonalnym stanowiskiem wnioskodawcy lecz także z orzecznictwem Sądu Najwyższego. Apelujący powołał przy tym wyroki Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2012 r., I UK189/11; z 24 listopada 2011 r., I UK 164/11 i z 11 marca 2009 r., II UK 243/08.

W ocenie apelującego, Sąd I Instancji wadliwie uznał, że tylko kontrola i nadzór wykonywany w sposób absolutnie nieprzerwany posiada prymat stałości wykonywanych obowiązków a tym samym spełniający przesłanki określone rozporządzeniu. Wnioskodawca przez większą część swojego czasu pracy wykonywał czynności nadzorcze, pozostałą część poświęcał na czynności administracyjno-techniczne, które pozostawały jednak w ścisłym związku z czynnościami podstawowymi na oddziale konserwacji linii telefonicznych oraz warunkowały ich poprawne wykonywanie. Dlatego uzasadnione jest żądanie uznania okresu od 1 marca 1982 r. do 31 października 2005 r. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, a w konsekwencji przyznanie świadczenia emerytalnego. W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania, zasądzenie od organu emerytalnego na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego za obydwie instancje sądowe, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy wydał prawidłowe rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całościach okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawa.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że apelujący nie odnosi się do okoliczności prawnych, będących podstawą zaskarżonej decyzji oddalającej wniosek o emeryturę, którą również w uzasadnieniu stanu prawnego powołał Sąd Okręgowy. Decyzją z 31 sierpnia 2011r. odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na fakt, że na wymagany 15 – letni staż pracy wykonywanej w szczególnych warunkach udowodnił 12 lat, 1 miesiąca oraz 25 dni. Wnioskodawca tej decyzji nie podważał, a do kolejnego wniosku o emeryturę załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez pracodawcę (...), które - wbrew twierdzeniom zawartym w odwołaniu - nie jest dowodem na potwierdzenie pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy na mocy zaskarżonej decyzji odmówił przyznania prawa do emerytury w oparciu o art. 114 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Zgodnie z art.114 ust.1 prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Załączony do kolejnego wniosku o emeryturę druk Rp-7 w ogóle nie odnosi się do okresów pracy w szczególnych warunkach i stąd na datę wydania decyzji organ rentowy prawidłowo zastosował w podstawie prawnej odmowy przyznania prawa do emerytury cyt. art.114.

Ponieważ w toku postępowania sądowego wnioskodawca przedstawił nowe dowody na potwierdzenie szczególnych warunków pracy, Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne w celu merytorycznej oceny wniosku o emeryturę. W

rezultacie w sporze jest ocena charakteru pracy S. S. w (...) w W. od 1 marca 1982r. do 31 grudnia 1998r., ponieważ jej zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach jest konieczne, aby ustalić prawo wnioskodawcy do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Zgodnie z art. 184 ust.1 i 2 w związku z art.32 ustawy cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczeni, urodzeni po 31 grudnia 1948r., którzy w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1/ okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (15 lat) wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w wieku niższym niż 65 lat w przypadku mężczyzn;

2/ okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn) mają prawo do emerytury w przypadku rozwiązania stosunku pracy - według brzmienia wskazanej normy obowiązującej do 31 grudnia 2012 r., jak też w razie nieprzystąpienia do OFE.

Zgodnie z § 4 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) prawo do takiej emerytury nabywa pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia. Natomiast w myśl § 2 cyt. rozporządzenia, okresy pracy uzasadniające prawo do świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd Apelacyjny podziela argumentację Sądu I instancji, że prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze stanowi w systemie emerytalnym uprawnienie wyjątkowe, związane z ujemnym oddziaływaniem zdrowotnym warunków pracy na pracownika, co uzasadnia przyjęcie wcześniejszego wieku emerytalnego.

Dla porządku należy zauważyć, że przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach pominięto okres służby wojskowej od 30 października 1972r. do 15 października 1974r., tj. 1 rok, 11 miesięcy i 17 dni. Natomiast zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, w tym uchwałą Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 16 października 2013r., II UZP 6/13, czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Niesporny uwzględniony przez organ rentowy okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 12 lat, 1 miesiąc i 25 dni. Po dodaniu ww. okresu zasadniczej służby wojskowej ten okres wyniesie w sumie 14 lat, 1 miesiąc i 12 dni, co oznacza, że rozstrzygnięcie charakteru pracy od 1 marca 1982r. do 31 grudnia 1998r. nadal ma zasadnicze znaczenie w sprawie.

Odnosząc się do spornego okresu zatrudnienia w (...), Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał na zasadniczą w sprawie okoliczność. Pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał okresy, kiedy pracownik wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę ujętą w wykazie A, dziale VIII, poz.20 stanowiącym zał. do cyt. rozporządzenia z 7 lutego 1983r. oraz odpowiednio w wykazie resortowym - załącznik nr 1 do zarządzenia nr 33 Ministra Łączności z 16 maja 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach łączności (Dz. Ł. Nr 3, poz. 32). Była to praca przy montażu, konserwacji i remontach linii kablowych i telefonicznych linii napowietrznych na stanowisku telemontera (od 1 stycznia 1968r. do 29 października 1972r.) i instruktora technicznego (od 5 listopada 1974r. do 28 lutego 1982r.). Jak wynika z pisma pracodawcy z 19 października 2011r. (k.9 akt) i 22 marca 2012r. (k.15 akt), nie ma podstaw do zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od 1 marca 1982r. do 31 października 2005r. na stanowiskach: kierownika oddziału, kierownika grupy technicznej i specjalisty, ponieważ wykonywanie czynności kierowniczych w stosunku do podległych pracowników nie było tożsame z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości produkcji i usług oraz dozorem inżynieryjno-technicznym. Stanowisko pracodawcy, który odmówił potwierdzenia wykonywania w określonym czasie pracy w warunkach szczególnych, ma bardzo istotne znaczenie w sprawie i Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zgromadzone dowody, przyznając dokumentom wystawionym przez pracodawcę walor wiarygodności. Dodatkowo

dokumenty wystawione przez pracodawcę znajdują potwierdzenie w aktach osobowych załączonych do sprawy. Na k.71 akt osobowych jest angaż o mianowaniu S. S. z dniem 1 marca 1982r. na stanowisko kierownika Oddziału (...) Sieciowych Ł.-P.. Z dniem 1 maja 1989r. wnioskodawca został kierownikiem Oddziału (...) Sieciowych P. (k.92 akt osobowych). Sąd Apelacyjny podziela w tym miejscu stanowisko wyrażone m.in. w wyroku Sąd Apelacyjnego w Łodzi z 16 października 2013r., III AUa 211/13, że prawo do emerytury w obniżonym wieku stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na uprawdopodobnieniu wykonywania pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. , lecz musi zostać udowodnione, a temu służą m.in. dokumenty. Dlatego w tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków czy wnioskodawcy, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. W niniejszej sprawie wszystkie zgromadzone dokumenty wskazują, że wnioskodawca w spornym okresie nie pracował w szczególnych warunkach.

Jednocześnie trzeba zauważyć, że zeznania przesłuchanych świadków: R. S., A. W. i B. Z., na które powołuje się apelujący, również nie potwierdzają faktu wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu. Świadkowie podali, że wnioskodawca jako kierownik zajmował się nadzorem nad pracownikami zatrudnionymi w oddziale. Do tych pracowników należeli monterzy kablowi, kablarze ale też grupa pomiarowa, pracownicy biurowi i magazynu. Świadkowie zgodnie zeznali, że kontrola brygady monterów kablowych, którzy wykonywali pracę w szczególnych warunkach w terenie, zajmowała wnioskodawcy do 4-5 godzin dziennie (świadek R. S. i B. Z.) czy 50-60% (A. W.). Na uwagę zasługuje przy tym, że bezpośredni nadzór nad monterami sprawował instruktor techniczny. W pozostałym czasie pracy nadzorował pracowników biurowych, magazynierów, instruktorów, którzy zajmowali się rozliczaniem materiałowym prac, kosztorysami. W rezultacie Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił w oparciu o zgodne zeznania trzech obcych świadków, że wnioskodawca dziennie tylko około połowy czasu pracy poświęcał na kontrolę międzyoperacyjną oraz dozór inżynieryjno - techniczny na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane były prace przy montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych wymienione w wykazie A, dziale VIII, poz.20 . W pozostałym czasie wykonywał prace polegające na nadzorze pracowników niewykonyjących pracy w szczególnych warunkach na stanowiska nie ujętych w ww. wykazie oraz wykonywał prace biurowe, szkolenia, narady. Okoliczność tę potwierdza też pośrednio załączony do odwołania dokument – karta stanowiska pracy z 1 czerwca 2000r. , z którego wynika, że wnioskodawcy na stanowisku kierownika Grupy (...) podlegały działy konserwacji sieci, ogólnotechniczny i sprawozdawczości materiałowo-technicznej . Ponadto pracodawca wskazał, iż uciążliwość i szkodliwość pracy na stanowisku zajmowanym przez wnioskodawcę ocenia na I stopień i wiąże ją z pracą przy elektronicznych monitorach ekranowych (k.18-19 akt sprawy).

Pod pojęciem pracy wykonywanej stale należy rozumieć pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką praca wykonywana, np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu. Czynności ogólnie pojętego nadzoru i kontroli w procesie produkcji wykonywanej w tych wydziałach i oddziałach, w których zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu § 1 ust. 1 wymienionego rozporządzenia, objęte poz. 24 działu XIV wykazu A, (do którego odsyła § 1 ust. 1) mają miejsce wówczas, gdy wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki. Chodzi zatem o czynności polegające na bezpośrednim kontrolowaniu procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny podziela utrwalony pogląd wyrażony w wyrokach Sądu Najwyższego, które wnioskodawca dodatkowo przytacza w apelacji, że pomimo wykonywania pewnych czynności w warunkach nienarażających bezpośrednio na szkodliwe dla zdrowia czynniki, można uznać, że dana osoba wykonuje pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli są to czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego immanentną cechę (poz. 24 działu XIV wykazu A załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r.). Teza ta wynika m.in. z powołanego przez apelującego wyroku Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2012r., I UK 189/11 (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 8 marca 2010 r., II PK 258/09), ale dotyczy innego stanu faktycznego. W powołanej sprawie spór odnosił się do zakwalifikowania dodatkowych czynności biurowych związanych immanentnie

z wykonywanym dozorem inżynieryjno-technicznym. Natomiast w niniejszej sprawie tylko w około połowie czasu pracy wnioskodawca zajmował się dozorem nad pracownikami wykonującymi pracę w warunkach szczególnych, a w pozostałym nadzorował innych pracowników oraz wykonywał prace biurowe niezwiązane z ww. dozorem inżynieryjno-technicznym. W uzasadnieniu powołanego wyroku Sąd Najwyższy przytoczył ponadto wyrok z 5 maja 2009 r., I UK 4/09, gdzie stwierdzono, że czynności dozoru inżynieryjno-technicznego lub kontroli, wymienione w poz. 24 działu XIV wykazu A załącznika do rozporządzenia, to czynności wykonywane w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim dozorcze i kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Odstępstwa od tej reguły mogą dotyczyć czynności ściśle związanych ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część lub innych krótkotrwałych przerw w narażeniu na działanie takich czynników spowodowanych np. udziałem w koniecznym szkoleniu. Jak podkreślił Sąd Najwyższy, w celu rozstrzygnięcia rozważanego problemu konieczne jest odróżnienie czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowanym dozorem inżynieryjno-technicznym, stanowiących jego immanentną cechę, od czynności, które nie pozostają w żadnym związku z tym dozorem i stanowią dodatkowe obowiązki pracownicze (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2009 r., II UK 243/08). Ponadto w wyroku z dnia 5 października 2011 r., II UK 48/11 Sąd Najwyższy przyjął, że zaliczenie okresu pracy do uprawnień przewidzianych w rozporządzeniu nie jest uzależnione od tego, ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni nadzór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji.

Należy zatem zgodzić się z apelującym, że powołane orzecznictwo przyjmuje możliwość uwzględnienia, jako pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu, dozoru inżynieryjno-technicznego w sytuacji, gdy obok bezpośredniego dozoru pracowników wnioskodawca wykonuje też inne czynności ale pod warunkiem, że są one ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowią jego integralną część. Odnosząc te niesporne ustalenia na grunt niniejszej sprawy, nie ma racji apelujący, że wszystkie pozostałe czynności wykonywane przez wnioskodawcę obok bezpośredniego nadzoru nad monterami kablowymi i kablarzami miały ścisły związek z tym dozorem. Albowiem bezpośredni nadzór był sprawowany przez instruktora technicznego (zeznania B. Z.-k.65 akt sprawy), a wnioskodawca obok dozoru pracy monterów kablowych i instruktorów technicznych w terenie, zajmował się organizacją pracy i nadzorem nad innymi pracownikami wykonującymi m.in. prace biurowe i magazynowe. Te obowiązki nie mają natomiast żadnego związku z pracą i nadzorem nad czynnościami monterów kablowych. W rezultacie Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia, że w spornym okresie od 1 marca 1982r. do 31 grudnia 1989r. wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy określonej w stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. wykazie A, dziale XIV, pod poz.24, polegającej na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżynieryjno - technicznym na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane były prace polegające na montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych, określone w ww. wykazie A, dziale VIII, pod poz.20.

Mając na uwadze powyższe rozważania, nie ma podstaw prawnych ani faktycznych do uwzględnienia spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach i w rezultacie wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym ustawą 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z tych względów nie mógł nabyć prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art.32 tej ustawy. W rezultacie zaskarżony wyrok Sądu I instancji, a także poprzedzająca go decyzja organu rentowego odpowiadają prawu, a apelacja wnioskodawcy, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw, podlegała oddaleniu na podstawie art.385 k.p.c.